

## **Maddə 6**

### **6-cı Maddənin 1-ci bəndi**

#### **Mülki hüquq və vəzifələr**

Dövlət orta təhsil məktəbinin mühasibinə təyin edilən əlavə ödənişlərlə bağlı məhkəmə prosesi:  
*6-cı maddə tətbiq olunur*

#### **Ədalətli məhkəmə araşdırması**

Dövlət sektoru mühasibinə əlavə ödənişlərin təyin edilməsi ilə bağlı qərardan verilmiş apellyasiya şikayəti ilə bağlı Audit Məhkəməsində Baş Prokurorun mövqeyi: *pozuntu*

#### **Ədalətli məhkəmə araşdırması**

#### **Tərəflərin bərabərliyi**

“Dövlət Şurası”nın müşavirlərində “*dövlət komissarı*”nın iştirakı: *pozuntu*

#### **Açıq məhkəmə iclası**

Əlavə ödənişlərin təyin olunduğu dövlət sektoru mühasibinin Audit Məhkəməsində açıq məhkəmə iclası keçirilməsini tələb etmək iqtidarında olmaması: *pozuntu*

*Faktlar* - Ərizəçi dövlət müəssisəsinin mühasibi işləyirdi. Ərizəçi tərəfindən təqdim olunan hesabların auditinə əsasən regional audit ofisi, qapalı keçirilən məhkəmə prosesinin yekununda mühasibin müəssisəyə müəyyən miqdarda pul və faiz borcunun olduğunu bəyan etmişdir. Məbləğ ərizəçi tərəfindən dövlət müəssisəsinin mühasibi qismində etdiyi qeyri-düzgün ödənişlərlə bağlı idi. Qapalı məhkəmə iclasından sonra, Audit Məhkəməsi ərizəçinin apellyasiya şikayəti üzrə qərar çıxarmışdır. *Dövlət Şurası* ərizəçi tərəfindən verilən hüquq məsələləri üzrə şikayəti rədd etmişdir. Şəxsən və maliyyə cəhətdən təqsirli bilindikdən sonra, ərizəçiyə əlavə ödəniş təyin edilmiş və 190 000 fransız frankı məbləğini dövlət müəssisəsinə geri ödəməsi barədə qərar çıxarılmışdır. Daha sonra ərizəçi tərəfindən 762 avronun artıq ödənilməsi nəzərə alınaraq, əlavə ödəniş qismən azaldılmışdır.

*Hüquqi məsələlər* - Maddə 6 § 1: a) *Tətbiq olunması* - Böyük Palata *Pellegrin* presedent hüququnu (AİHM 1999-VIII) tətbiq etmiş və ərizəçinin tutduğu vəzifə, funksiyaları və məsuliyyətini nəzərdən keçirmişdir. İş, Təhsil üzrə Direktor tərəfindən Dövlət təhsil xidmətində çalışmaq üçün məktəb mühasibi vəzifəsinə təyin edilmiş və orta təhsil müəssisəsinin və heç bir hüquqi şəxs statusuna malik olmayan mərkəzin hesabları üçün məsuliyyət daşıyan dövlət qulluqçusu ilə bağlıdır. Nə mühasib tərəfindən yerinə yetirilən funksiya, nə də bu funksiya ilə bağlı daşdığı məsuliyyət təqsirləndirilən şəxsin ümumi hüquqla müəyyən edilən dövlət səlahiyyəti və ya Dövlətin və ya digər dövlət müəssisələrinin ümumi maraqlarına xidmət edən vəzifələri yerinə yetirdiyini və qanunla müəyyən olunmuş səlahiyyəti yerinə yetirdiyini göstərir. Qısacası, 6-cı Maddə tətbiq olunandır.

b) *Audit Məhkəməsində açıq məhkəmə iclasının olmaması* - Regional audit ofislərində işə qapalı baxıldığından, Məhkəmə hesab etdi ki, dövlət mühasiblərinin regional audit ofislərinin onlara qarşı təyin etdikləri əlavə ödənişlər ilə bağlı Audit Məhkəməsində açıq məhkəmə iclasının

keçirilməsini tələb etmək hüququ zəruridir. Bu tələb olunmadığı halda, iclas məhkəmə prosesinin texniki xüsusiyyətləri nəzərə alınaraq, qapalı keçirilə bilər. Hazırkı işdə ərizəçi, dövlət sektoru mühasibinin üzərinə əlavə ödənişlərin qoyulması qərarına apellyasiya qaydasında baxarkən iclasları qapalı keçirilən Audit Məhkəməsində açıq məhkəmə iclasının keçirilməsini tələb etmək imkanına malik olmamışdır.

*Nəticə:* pozuntu (yekdilliklə).

c) *Audit Məhkəməsindəki prosesin ədalətliliyi* - Dövlət mühasibinə qarşı əlavə ödənişlərin tətbiq olunub-olunmaması ilə bağlı Audit Məhkəməsindəki prosesdə Baş Prokurorun mövqeyi ilə müqayisədə dövlət sektoru mühasiblərinin əleyhinə bərabərsizlik mövcud idi: mühasibdən fərqli olaraq, prokuror iclasda iştirak edirdi, öncədən məruzəçi hakimlərin mövqeyi barədə məlumatlandırılmışdı, hakimlərin iclasdakı təqdimatlarını dinləmişdi, bütün məhkəmə prosesində iştirak etmişdi və mühasib tərəfindən mübahisələndirilmədən şifahi şəkildə öz mövqeyini ifadə etmək imkanına malik idi. Baş Prokuror mühasibin əleyhinə əlavə ödənişin tətbiq edilib-edilməməsi ilə bağlı hakimlərin qərarına təsir etmək imkanına malik olduğundan, onun məhkəmə işində "tərəf" olub-olmamasının əhəmiyyəti yoxdur. Bərabərsizlik, iclasın açıq keçirilməməsi ilə daha da güclənmişdir, çünki proses mühasib və ya ictimaiyyət tərəfindən hər hansı nəzarət olmadan həyata keçirilmişdir.

*Nəticə:* pozuntu (on dörd səs üç səsə qarşı).

d) *Dövlət Şurasının* toplantılarında hökumət komissarının iştirakı - Hökumət komissarının "iştirakı", "varlığı" və "yardımı" *Kress* qərarında (BP, AİHM 2001-VI) sinonim olaraq işlənməsinə baxmayaraq, Hökumət komissarının müşavirlərdə sadəcə olması faktı onun "aktiv" və ya "passiv" iştirakından asılı olmayaraq, həmin qərarla pozuntu hesab edilmişdi.

*Nəticə:* pozuntu (on dörd səs üç səsə qarşı).